

РУССКИЕ НОВОСТИ

Preč. Dr. I. Đ. Višošević rektor grkl. slemeništa Zagrebl. gorući grad

ЗА РУСИНОХ У КРАЛЬОВИНИ ЮГОСЛАВИЇ

Виходва каждый тидень. Предпята на рок 60 Дин., на вол рока 30 Дин. За Америку и други краї 2 доларя рочис.

Предпату и писма до Редакції в Управу треба поси- лати на адресу: „Руски Новини“ Пашкоренци (Югославия).

Догварка о репарацийох.

Дзень 9. юла будзе записани до историї швета як еден од найважнейших дньох по шветовой войни, бо того дня заключена у Лозани барз важна догварка о репарацийох, котри немецка держава до теги плацела тим державам, во ю у войни надвладали, а найвещей Французкей. Цали рок напеговали ше Немци и Французи з тама репарацияма. Ище прешлого року мана Немсика плаци 115 миллиарди златни марки репарацийох, а тераз ей тотя сума зменшена на 3 миллиарди.

Розуми ше, же Немцка не мала только шасного злата, да през 12 роки плаци репараций и прето вона мушела кичац, дзе дем могла, а найвещей жичала од Англиї, од Америки и од самей Французкей. Але наостатку тих ше длуштвох наберало уж тельо, же Немцка не могла ані камати од них плаци. Пришло до настей финансийней кризи у Немцкей, а вец и у осталеї Европи. Тоты до поживчели Немцом пенезж — Американци и Английци — почали ше бац, же Немцка збалкратуе и их пенезж ходзен препадиуц. Прето почали Немцку ратовац. Американски президент Гувер предложел у юну прешлого року, да ше Немцкей да еднорочна моратория у плацию репарацийох, то значи, да Немцка през еден рок не мушела плаци за репараций плаци. Французка гоч и проци вей мушела на то пристац.

А Немци заш вихасновали тоту мораторию да прешведна швет, же вони вецей ніяк плаци не годни, гоч би и сцели. Так вывел бупши немецки министр председник Бриши, так писали през цале време лийки немецки новини.

Кед ше тот рок моратория прибликовал краю, требало з немецкими репарациями дацо зробиц. И на предлог английского министра председника Макдоналда зинши ше европски держави у мешану юну того року до швайцарско-

го паролу Лозана, на догваряне, як да ше немецки репараций ушорж. Немци цале време глашели, же вони ніч вецей плаци не буду. Их позиция була логичейна прето, бо Французку представил у Лозани нови председник французкей влади радикални социалист Ерис, котри ше уж скорей вецей рази вызвел, же ше Немсикей муши поушциц.

Догваряня були барз чезки. Вецей рази уж випатрало, же ше конференция розидзе и ніч не окончи. Италия и Англия виявели ше за тим, да ше репараций Немсикей цалком одпуца. Французи на то ніяк пристац не сцели. Найвещей ше трудзел да поедна Французох и Немцох Макдоналда и у остатнім часу пошло му за руку, же Немцка пристаца, да плаци на рахунох швайцарских репарацийох крупу суму од 2 миллиарди и 700 милиони марки, и то одшадовац тоту суму почне вона аж по трох роках од 1935. року и плациц ма шийко през 37 роки. Ище сцели Немци, да ше до протоколу о теї догварки постави и то, же Немци не виновати за шветову войну и же вони мал едаке право на наоружоване, як и други держави, але на тоты политични вымоти Французи не пристацели.

И так воени репараций, котри були едина од главних причинох терашней газдовскеї кризи у швете, тераз ушорени. Немцка посцигла вельки успих, бо наместо 115 миллиарди будзе плациц окрупно вем 3 миллиарди.

Тераз приходзи шор на ушорене друтих двох вельких терхох нововного часу, а то су: новни длуштвa и не- престане наоружане. О тих шветових питаньох напишемо други раз.

(МФ)

Рдза на житу.

При дугу и остру жылу, жей и стари людзе не запаметали, шайки наросли були теї при бара застарани, цо будзе зажитом, котре у своім расту бара заостало и а при випатрало бара слабо. Вец пришли красни донди и жито ше у велі краях, як на пр. у Славоний на радост земледельцом крашис поправело. Мож було пичковац вед не добри, та гоним истредей урожай.

Иц вельке наирепасенея вайних земледельцох, при концу жешаи юна и у верних дньох юла вдерела на жито чудна рдза, котра житу барз пожиджала. Пострадало од ней жито у Славоний, Сринж и у Войводини. Дзе рдза пришла скорей, як на пр. у Подравини, там очекла вельо вешпа, як там дзе пришла повийше. Дадже зашадела жито на 50 и 60%, а дотде дем на 20-30%. Рдза ше владела найбаржей того жита, по зела осца (шшиули), дот жито в осцом особено пролифик астрдало дем бара мало. Тях исто жито, котре були вшаснейше поште пострададо меней як тоты цо поште не скоро и на воних жемох.

Ишадовска наука астрономия до по- шика жце не ореняшпа, средства, проци теї опасней рдзи. Зна ше лем то, же вона прихидж у вланийн времена, котре вельо а доспеще. На приклад кед во дождку зрите те сунико. За тераз е вайлания обрала од теї рдзи, да ше шов лем тоты жито, котри ше вона меней лана, то вст жито, котре ма класки а осцом, а у перних шорє слабш пролифик. Вец нікто най ад рок не шва тоты жито, цо го тераз рдза владела. Крем того де шме ше шав жито на жито, бо оно вем будзе слабше и рдза ше го логичейне прижала.

Розоружане швета.

На женевскеї догварки о розоружаню пропозумели ше держави до тераз лем у тим, же треба оградити войноване а отроку (отровни газы, бактерии), з танками и з велькими дзельми. На кельо треба тоты оружы оградити, а тим ше буду кам разни вешени, кед ше наради о розоружаю прежджа. — Видзиме, же то тельо як ніч; а тельо ше з тим розоружаньом, котре е бара потребне, нацрпую.

Румунски вибори.

В неділю 17. юла одбули ше у Румунській державні вибори до парламенту. И заш векшину достала тотя странка, котра була на владі. Тера на чолі владі стал Найда-Волод, член Народко-Парасткей странки и його странка достала вельку векшину од 277 посланикох. Други странки достали дам по даскельо мандати. — Медзе посланкама Народно Парасткей Странки вибрано и трох Русинох и Буковина.

У Немецкей.

Чим ше баржей приближує время немецких виборох, котри одрежены за 31. юла, тим острейша и кирвавейша постає борба колицьких странкох, особливо комунистох и народних социалистох (ситлеровцох). Прешлей подземе нападли комунисти на гитлеровцох у веліх местах, а найгорше було у Гамбургу и Алтоне. Службено предлашено, же у тих борбах було 16 мертвих и дас 100 ранених, але панце и мертвих и ранених ест вельо вецей. То як да уж почала правдива гражданска война. Прето нину новини, же у Немецкей будзе проглашені „врки суд“, як до було у нас у войны. Тиж буду забранети политични схадки у партійних униформох, политични демонстрації и явне носене оружья.

Австрия достала пожитку.

Союз Народох одобрел Австриї вельку пожитку од 800 милийони австрийски шиллинги, то ест коло два и пол миллиарди денари. — То велька уснїк австрийскей владі, же таку вельку пожитку у терашнім часу достала, гоч други векши не можю достац ані меншей суми. Рнаумк ше, же то вельке питає, як годна мала Австрия, котра и так уж превалужена, таку вельку суму вратиц.

Монархия у Немацкей.

Вельки англійскі повяни шину, же ше Гитлер и бунши немецкї цар Видим, котри жия у Нидеремскей (держави над морьом, на западу од Немецкей) уж ше договорели, як да немецку республіку напад претора на царицїну. Код Гитлер на виборох 31. юла достане векшину, вон такой да на скупштині парламента выдасяц, же Немецка постає зам царевнея и поволь Валіма або його наслідника

престою за немецкого цара. А код на виборох Гитлер векшину не достане, вець вон з помощью своїх „питурипатальскох“, котрих е вецей як державного войска, зроби революцію, и вон претраши монархию. — На кельо у тих вистох правди, уздзяме на одлуги, але же Гитлер, котри ма тєра у Немецкей найвекшу странку, сце од Немецкей направити царевину, то обще познана правда.

Польска.

Кровава буна. — У Галичині у срезу Ліско, до лажу у Карпатох, надумали Поляци зробиц якась „швето праці“, то ест швето на честь людскей работи и то бдижковець го им тот способ, же оскєню нарастох, да на тот день яв дармо оправно драги. Непросвищені нашо людзе корозумели то так, же Поляци сцу каково завесц „панцину“, то ест да руски земліци буду задармо обрабц жем польских спягийох, як то було до 1848. року. Прето ше у веліх валадох народ ванамирел. Поляци послали до валадох своїх жандарох, котри штреляли до народу и забилі чейц наших нарастох, а велі чезко поранели. А на остатку приходилі найвєлєни: Польски власни наместо да покаризо тих своїх уряднікох дос срезу Ліско, у першоме шоре среского економа и срезкого начельника, котри задумали таке шадєне и нікому не потребне „швето праці“ и людзох не потолковали як ствар стої, — вони позвєсрели вецей сто людзох и буду их судити.

У Пряшеву

на нашей Горішці було 19. и 20. прешлого мєнаца вельке торжєство: Пряшевскі Русини славили 540-рочни ювїлей, як руски княз Федор Коритович привєдел Рускинох з України до Карпатох на Горішцу. На тоє торжєство прїшли делегати з całej Подкарпатскей Русї од Нєкїя, Мукачєва, Ужгорода аж до Сабінова и Любовни. У тям часу була отримана и главна сшедака прїшевскей Просвїти, котру водзи наш каноник с. Бягарий и панїматка позната руско-українска цєсарельца Ірска Нєвїцка. — Там на кашей дїловшїни, одкаль ше нашо праїдцєвє аред 170 роками ступцєли долу до ровней Бачки, по война було не бара ширко як треба. Нашля тє ати людзе, котри почали народ бунд проти його и просянту глашєли, же ми не ми, же Русина не Русини, але мо-

москаль, и прето мушїмє прїєц так звану „руско-православну“ вїру итд. Прето робота на них цїрих патриотох як каноник Бягарий панї Нєвїцка, в други бара в бара валина и потребна, да ше наш народ аачує у своєй на родносци и у своєй праїдцєвскей вїри. Велька тим полю зробиц, наш прєсв. владика, дє уравляє з прїшевским владичєством, а тера вонї його роботу провазає далєй. Бог най їм помагал!

Лїченє ефтики у санаторийох.

„Среднїшї Уред на оспїгуєнє радника“ у Загребу ма країне ушорєни санаторий за лїченє своїх членох, котри хорї на ефтику. Такі санаторий сц у Паличу при Суботїци, у Касиндолу при Сараєву, у Брєстовцу на Слємєну при Загребу и у Кєлєвїцкє у Хорватским Загорї. Крім тих санаторийох ма тот „Среднїшї Уред“ и своєй купелї, як на приклад на острову Раб у Хорватским Приморю за лїченє туберкулози у косяох и рижних другх купелї, до хторих ше хорї посилаю.

Кажди член „Окружного Уряду“ ма право на бесплатне лїченє у тих санаторийох и купках.

„Члєни „Окружного Уряду“ то шїцки тоїти, хтори робя у фабриках у ремєслу у торгованьох и приватних урядох. Тото право мав и домашнї слугєвє и служнїця, бо и вони сц члєни „Окружного Уряду“ и плаца своє членарїю. Бо кажди слуга, роботнїк чи приватнї уряднїк муши буд таковой прїявени „Окружному Уряду“, чам ступи до службї и муши платїц за себе членарїю.

Право на лїченє у санаторию маю тоїти, хтори сц голєм б мєнаци члєни, а на дохторску помоц маю члєни тької, чим сц прїявени.

Вєї нашо людзе, котри сц члєни „Окружного Уряду“, роками хорюю од ефтики, а не знаю, на якї бн спєсєб вони могли доїс до санаторий. Други раз ше уж находїм у санаторий, а нїгда сом вїдєл ту нашого члєвєка, ані сом не чул, же бн кєдї да сєдї Русин будї у тям, вєбо у дасїцнїх других санаторийох. А то не можебун вїдєт, же нашо Русини не хорюю од ефтики, вєбо же сц не члєни Окружного Уряду, але прето, бо не знаю, якє маю право и як ше ту пляму може прїєнї.

Враженя з Галичини.

(З запискох през крачулскї швета)

Були крачулскї швета...

Охайїме тот вельки варон (Львєв), по пред дванїц рока бул кирвано вдобути до украинских рукох. Якошїмє яме вдоволяє, же не будзєме слухац так досадзєних колпортерох повнїпх, по крича — двараз вєпей и баржєй як по наших варєтох — о сензацийох, прїцєсох, прєз котрих не може єден тїлєзєн прїєдїт, о убивствох... З тим прїєполнєти львєвскї, особливо польскї, новини, бо шїцки вони виданїєнї з розличних спекуляційних прїчїнох. „Газета вечєрна“ и „Вак позїж“ — прїєсташїтєлє улічнїєй прєсї. Напронїи украинскї прето же сц худобнїєйшї и же не маю вєлєких концернох, рахую ше и з интєлїгентнїєйшїма члєсачамї, котрих сама сензаций з брудного варонького жївоту не задоволює. Зато у нїх вїдїєнє вєцєй плячу и скартох на чєжку их долї, вєць точнє описованє их економичних успїхох, вєцєй лїтератури.

Охайїме Львєв и идзємє на провинцию. Не будзємє ше атигач в вєлєсєчїнїма жидамї,

котри вас на каждїм крочю цагаю до „скєлєпу“, тарївнїци и понукаю робу, хваля ю тям вєцєй, чим є слабша. Не будзємє натриц бїду, котра у вєлєких местах страшнїєйша и бїтнїша; сцєкаме од зїму и вреску роанартого жївоту, — а идзємє на цїхнї валацї.

Мой пайтань не ширко не стара. Покуповал карту на драгу, плацєл грамнїй — (я нїц на то не мал пеняжи!), — котрим идзємє на штацию. Розпатрам варон, улічя, хїкєт и вїкєдї час ше го забїгуєм. Цо то? А то? Цєрєсєлїво ми одповєда.

И кєд у морю польских и жидовских пїтїписох на тарїваньох найдзєл украинскї, зрадїм ше...

Львєв зрєнїє в понад шїтвартїну мїлїйонїа бївєтєлєвох. Прїшнїх Жидох кїрївнїк, кратковїдїх, у длугих брудних халатох, з маймуркама на глєвї, з длугими нїєсєамї, добрих шпєкуляцїєвох, котри лєзєлє кушцїх на улїцї, и кєд вас увєду до тарїванїє єдєн на другогє муртїю, — интєлїгєнтнїх и свїдомїх, котри сьлїє новїчї и шлєкєтї чїтаю не мадернїскїм язїку — таких Жидох вєс понад трєцїну шїцких бївєтєлєвох. Маю своєй цєлї улїцї. Там

потнїєно владї їх дїх, вїтрогєтє вїслєвом є найвєцєй вїчїтєсєцє и смєрд. Але борбєнї то народ. Жїєлєвнї. И то ше може да нам лїчї, бо тєй особнїи ми не мамє. Прето нїєкє на глєвї Жидовї стєц цєлї дєснї на єднїх углє и прєдвєдєц пануркї, наатлїчнї, калєндарї, шїєрєткє аби котрїє в вїрскї лїбералнїєйшїє и — свїєтїє образкї. Бо жївот их жєнє кє роботу. Тєй дїєлї тарїванїєа початєк каждєй жарнїєрї. Хто янї чи найбєгатїєнї з Жидовох у мїладєснїє не марєлї на улїцї зарїбнїєнїє на вєдлнїє способ лєцїє на хлєбї.

А кєд прєнатрїєцє Львєв, не можєцє прїє ошорєцє од дїмкї, же вєл тогє варонїю — на конпу у надлєвнїєй прєшлєсцї украинскїгє, нєнїєя поплїчєнєго — прєвє, старомовнїє гєтє, котрє Жидовох утвєрдєцє у єднорєснїє прїєцї рїжнїєх хорєтох. Варонїє єсчїєтє. На кїм вїнїє? Не зарєчлїєво же у першїм шорє на Жидовох. Але вєс нєголєскї же уряд, знєвїєцє же то не його власнїєц, занєдїєбує го. Бо жєстє тогє лєжїє морє у шїтрєк Галичїнї; єнїтєрїєм є и нєнїєс нашїх.

(Далєй будзєє).

Хто све иди до санаториј либо до кућей Окружног Урду, муни ше найперше приявля докторови того урду, под котрого во і спада. Урдови доктор пошле хорого на комисийски препатрунок до Окружног Урду и там му ше одредзи, дзе ше поїдзе лічи.

Путни трошци за комисийски препатрунок и до санаториј там и назад плати Окружни Уред и хори сам не муни ніт трошци. Менеј хорих на ефтику послали комесия до так званих „олоравишистох“, а чежше хорих до санаториј. Прето не треба чекац, на остатки час и хороту запущиц. Бо вецей рази знаю чежко хорих з санаториј одпушци дому, кед не видам, же хорому нет помощи.

Хори ма право остац у санаториј за 6 менаци, а кед му комесия одредзи менеј, вец за тот час ма хори право на помощь таквану „хранарину“ дома и то у случаю, кед го комесия преїдзас, же в не способни за роботу.

С. Лендер.

Нови стряберни ценож од 10 и 20 динари.

Од 18. юла пушени до промету наш нови од стрябла ковани пенеж по 10 и по 20 дина. Народна Банка будзе тот пенеж издавати не паря, але у повдших партиях так, як го вона достая з фабрики у Австриј, дзе тот пенеж правени.

Полисоване царских длуствох.

Привилитована Аграрна Банка распослала шиком баналским хижом тисканица за полисоване царских длуствох. Приявля треба шиком длуство без огляду на то, чи хто длужен Банки, чи торговцу, ремесилнику, чи глужкей приватней особи. — Тот пенеж употребит нашому парламенту у Београду при зкрьбыванию закона о упореню царских длуствох.

Миллионска спреводака на пошти.

У Загребу на пошти преїдзасено, же пошла виплатеца 2 миллиони и 300.000 динари на кривотворени упутници, ай котри

тот пенеж не бул иїдзасе улацаси. Тоти упутници мушели буц рушени на драже до поштового меча, у котрим ше пакта вожи. А на jaki способ то зробено, до терас ше ише не зна. — Полиция заварла два особи, на котри падал сумниє, же вони тоти упутници фалсификовали. То в якицик Шлезингер и Миколі. Шлезингер признава, же вои тот пенеж давинул и придал Миколію, котри му ше представел як богати торговец под меном Гршич, и у котрого Шлезингер служил. Миколі заштвердзк, же в нім не виновати и же того Шлезингера ай не позна.

Препаданя торговли.

У мезалу юлу було у нашеј держави 169 банкрота (старај) торговлинох и рижних фирмах. У истим мезалу прешлого року препадало лем 94 торговца и фирми.

Буря и ляд у Барані.

У южней Барані падал в соботу 17. юна вичар вельки камениц, котри цалком побиц зашкы и виници. Животом пострадало и едно малке дзецко.

Цигане краду дзеци.

У Бачкей при Новим Сиду улапена една цигански банда, котра мала дзюло украдени дзеци. Одно тророчне дзецко препознава една пани и воно врацелє своім родичом, а за друге ше не зна чийо в, бо ай цигане не знаю чи сам не су повесци, дзе го украдуц. — Цигане од украденого дзецко робя качіку (обычно му шино очи) и вец вос нїм ходза жобрац. Властци муца таких циганох строго покараи, бо то животни, а не люде.

Вельки процес пре выбори.

У Вихачу водра ше вельки процес проиш бувшому муслиманскому писбеникови Гасану Милчовичу и проиш вей муслиманом, котру оптуженє, же на прешних выборах 18. новембра у срезу Цазин (Босна) розогнали выборау комесию и при тим забили одного шовека, члена проишкней страны.

Шиком ше браня, вос там, же выбори комесия приво записовали гласа и до сфера допушци дя ше записовани гласательох контроира.

Шветкуй недзелю!

Уж вецей роки прешли, од того часу, кеди у едним валале на Украйин жили еден человек и жена, гайда и гайдика.

Були тоти люде добре виховани и од добрых — побожних родителюх. Поштовали вони церкву, любели читац добри кїиьски, гвардо тримали ишкелю и шкето, аналє ше змаловац над бїдника и пїшима. Були тоти люде богати, мали у штрел валала краску хижу, недалєко од валалу вельки фалат жемв на штрел теј жемв велька краски салаш, коло нїлго вельку виїну и велько вишлїкки овоци. По цїи тому шикому богатству вк Бог обдаровал лем вос едикм сином, хторому вони дали meno Тома. Але Тома уж як маш хланец почал роспун у вельких розкошних и разпустох, оцц и мац го ховали як едница. У шиком му попутовали. Млади Тома уж як лїкп велько читал эли кїиьски, часто ходзел до элих забавох и дружтвох. З едикм сином пушел ше цалком ко ишней драги як ишли йоти оцц и мац. Рокя преходзели, а млади лїтєнь роснул у лєше розкошох.

Кед одроснул оженил ше вос бара блягту дашку Настю.

Не прешло ай два роки од жєїдбї Томовой, пашо умар му оцц. Млади Тома чим поховал ова дорпа почал шиком масток ларятковац на свою руку, по модерному як ишїму допадало. Накупел ишлїкки модерни машини и мотори. Хтори служели за обрабани жемв, на салаш заводол електричне шветло и думал, же будзе гавловац лем вос своім разумом, а на помоц Божу ай не думал. Не требало му ай. Купел себе и „Радко-апарат“, хтори теи бул наймодернейши.

Едикей соботи вичар влєц кед ше косядба докончовала, а косядба ячнчалє, прилєс му „Радко“ такє новє: На ютро вичар на осам ходзми придзе барз вельки дїждж и витор. Витор придзе и до фундаменту розкошнє шиком (у марадихох було зложєтє жито), а шотям будзе падац вельки дїждж, хтори будзе падац вецей дїи.

Младого гавцу тот глас бара увєчирел. Такой теи в шотню годзину ишлал едикото бїрєши до валалу, да обяк шиком рисаром, да на ютро рапо (на недзелю рашо), док ше

ДИКТАТУРА У НЕМЕЦКЕЙ.

Председник републики Гинденбург вдал декрет, котрим ровнушел пруску владу и державного канцлера фон Папелє поставел комесаром прускеј держави (Пруска го найвєкши державна союзней немєцкеј републики).

Над Берлином и Брауншвайгом приглашени преки суд. — Шеф берлинскеј полициј Грвински и його замецик оруцени и заварти до гарешту.

Шиком го зробено пре кровави борби комунистох, котрим пруски владя попушчовала, бо вєкшину у теј владя мали социјалисти.

Восним командантом Берлина поставени генерал Рупдигет.

Пруска владя проци тому оштро протєстирала.

Батя — „краль обуви“ — умар.

Во шторок 12. ешел повец по цалим швецє и у лєс добре познати фабрикант чєски обуви Батя на своім аероплану до Швайцарскеј. На дворе була велька молла и пилот, ко го мал на аероплану ложки, опоминил Батю, же ше терас бара опасно вожиц и же треба почекац. Але Батя, котри бара велько путовал на аероплану и прешлого року лєпал як до Индиї не мерковал на пилотово слова, лем росказал, да ше лєши. Лем ко ше аероплан давигнул и скрил ше у молги, жаря ше врацел назад але прєврацени и з вельким трєском вєдрал до жемв и цалком ше разбил. Злод розбитого аеропланна ишкєлж мерде и страшно покалїтєне вєло „краль обуви“ Батю и його пилота.

Батя бул еден од найбогатших людох на швецє. Його шипели прєгавали ше по воїни уж по цалим швецє и у Америка. Пред воїну почал вон робит как художник шустерски калїд. У його главней фабрици у Злину у Чєскеј робил терас 30.000 работници. Батя у своїх фабриках вихасновал шиком найновши технички внаходк-патенти и вєпрестаню своїо фабрици поправил и усовершовал. И ето — техника го довела а техника му задава и шмерц. — Ишкєлж гвари же вон бул добри человек, добре плател своїх работникох и мал милосердне шмерц.

будзе розвїдывши, буку швецє на салашу, бо муша жито до брадєох эвоковал. Бо хто на штро не эвоже, шиком му препаданє.

Кед ше рано почало розвїдывши швецє було гетєже по младого гавца заворєсєи. Коцц була порихтани, вос валалу ше рисаре ишлїкки, шиком чєскии док млади гавца вєвед прєгаїше!

Мац младого Тома о теј старєи ишлїкки не знала, а кед ше му опитал: „Сину мой, ко она надумал робит?“, млади Тома ай гварел цо. Мац ше расплакала як малє дзецко и гварела гу синови:

„Сину мой не роб тогто ванка, бо ванка недзелєи, лєснь за служєне Богу и за етикчєвик, а не за роботу. Тот трик ше на нашим шалашу ише нїдє не робел. Сину, модїицє не роб то, ай оцц твої айда так не робел.“

Млади Тома вїшєно одповєдал мацери: „Я знам, як треба робит, недзелєи то як гоч хтори дєиц. Кед будїем патриц на качку недзелєи и швето, шиком ми прєпаданє. Та чи ма вец вредно тримац недзелєи? Модєрни человек на то не патри!“

Вос гїма словани эвєршєл а мацєру, обрацел ше гу работником и розповєд: „Прєгаїше фришко“.

Бачинци.

Терез повторил пред Рождеством гв. Йоганна похвалил же Мелану Свач, рода Ерделі (Видошрову), сусругу нашего честного столяра и пераовного сабиряка. Кельо ю люде чествожали лизало ше по тим, бо веде пригоди випроздади ей тийси остатки до гладного грабу. Теч буд работніи дзень дарода було полти двор.

На слоно нашего пароха, а котрима ше спитовала покойя на остало оца ан' одно око суше. Охабя оказалосеного мукса, даойо дзю, стару мадер и шестря.

Вичах ей павят.

Бачинчан.

Загопела ше подводна ладя.

Мя уж кратко явели у претидим числу, же ше при варову Шербур затопела вельза французка война подводна ладя „Прометей“. Ладя ше затопела на месь, дзе морже було 75 метери глибоке. То було блиако марского брегя и такой по вичесцу приими на тоту место свецяния ладі за вичаговане истолоних ладьох з моря, як не могли шіт зробиц, цо морже бари глибоке а ту тому там преходзи бар моцна морска струя. Ронітец, котрого на штрафох спущели на дно ту затопленей ладі, вдерез даскельо рази з железним ядром до ладі, але з ладі не чул ше ніяки глас, а кед ше вон уагнул пука видзел, же людики зюде у ладі задалени. Шиякх, цо ше задавени ост 62, а спавшени ше лса 7, то ост тоти, котри ше у часу вичесца находзени на верху ладі мезах німа и комаднат ладі.

„Прометей“ бул вичод тоту днь разо на война маневри, шияко на ладі будо у шоре и ніхто до терез не може потонковац, престо ше ладя так нагло затопела.

Тоту подводну ладю збудовала Француви року 1880, Мала вона едно вельнедрело, саче

Кед ман явзела, же шияко дарма цо му гуторела, вачла до хижк и горло зачлонила. Долгиле руци до Бога и вварела „Боже ямплуй ше гал нїм, дай му гнїани розум, бо я не можам подиошнїи того ало далей“.

Шияки биреше и рисаре робели чатьо врез цоли азень. Млади Тома надпатрал и чаето понаглял: „Лам франки дк до печара шияко звелаже“.

Кед печар слунго шедло вони навожели штрия вельни брадла, а покладл их едно ту арусому. Вечар рисаре ше розинили до заладу. Млади Тома вечерал, Радко му граи. Ишла и тога хмаря, од хторей ше вон так бал, и през кратки час пришла и над його салади. „Але ані за требину не була така велька, страшна и опасна, якей ше вон наздавал. Кед раз загірмело страшно, спущено ше, и тресло баш до Томових штриох вельках брадлах.“

Томо вибер на двор и збачел сални пламень, хтори ше лавигал аж до хмарох.

Нараз ше чул Томов глас. „Йой, йой,

менше за обрану од аероплянох и 30 машини за руцане мюцох. — У пововних роках то уж 17 катастрофа подводних ладьох. И так у Америки затопели ше 5, у Англиї 5, у Италиї, Французкей и Русиї (большевизкей) по 2 и у Японскей 1 война подводна ладя.

Его ані странни жертви привоши восне напружани и у мирним часу, а цо би було у войны? Кед не шиче, та голем тоти странни вичесца требали би урокумид политичарох и державних вождьох да з наоружаньом престаю и да шире робя на утвердзено мира у швече.

Коеидба жита, котра ше уж приближуе своему концу, то терез найважшойна подїт у катей держави и о ней думаж мивци по валалох и дарошох. Мивто з полатку випатрало добре, але у остатнім часу у велїх крайох вилпела то рдзя и вон будзе вельо подїошше влаци. Бет зади и таки край ян на прихлал Подравина и горня Посавина (мези Бродом и Новску), дзе рдзи на ждєу не було и дзєкото по згориле. Але итак жита будзе у нас того року меней, як вонї. Прето и цена житу скончала за даскельо днї од 115 на 150 ж.

Кукурица ше указуе бара добре, а кукурици ше з нашей держави вивожки лещей лї жита и кукурица то главна рожива у насивних напних крайох, як Боске, Далмация и Чарна Гора.

Цена и овоцох будзе того року вшей як злонї, а то бара важна яв тоти край, дзе народ жие у некипини од статку и од овоцох, на пр. Босна (шлївки) и Слївеня (яблука и кромплї, котрих ше зос Словенї вельо предява). Шлївки у Босней и Сербїи бара добре уродаели.

Цена шину снадла бара одкеди увелажени лави закон о тронярици и зюде можу сачою члвене вино предявац без тронярици. Але баш прето, же вино тунше, вельо ше вецей тронїи и так виноградаре ваче можу влаци днїки рахунок.

Брадла ми горя!“ у тим часу спавнул вон од жем и замил. Крес му чурела на уста и вачнос. Биреше го однеси до його хижк, и одвезли го такой до доктора. Зос нїх пошїл и його мац. У вчлала му була фришко указана докторска помон. Од докторя го однесли до його хижк. Кед рано шлїком пришел ту себе, питал ше мацери, чи шияко погорело, а мац му так вварела: „Синку мой, шияки штрия брадла згорїли, лам салади остал зачуванї. Шияко тото Бог вжал од тебе, цо ти вчера, в вчлала спел од Бога одани“.

„Но, синку мой, цо шик доброго зробел, же ти вчлелно вичел швечци? Ты думал же ше од Бога мож однїц, ты думал же ци прендїне кед не будзеш робити в вчлелно, а вонї ци баш вачо прендїно же шия го в вчлелно робел. Наметай, же работни дїл су на роботу, а вчлелно е за служене Богу и за одночивок.

Подал: Керестурец.

Цена яйцох заш снадла, бо вичох до Италиї и Швайцарскей терез пре горучаву цалком станул.

Бурза

Нови Сад 20. VII. 1932.

Жыто	135—135 Дин.
Кукурица бачка и сръмска	120—127 Дин.
Ярец бачка и сръмска	90—110 Дин.
Овес	125—138 Дин.
Мука 00	220—230 Дин.
Мука число 2	205—215 Дин.
Мука число 6	180—185 Дин.
Кромплї	80—100 Дин.
Кромплї рази червене	100—115 Дин.
Пасуля	235—245 Дин.

НОВОСТИ.

— 18 роки поши у моату кульку. Крешимир Бискупович, приватни урядник зос Шибенику у сну штрелел себе до глави 1914. року. Кулька му ше затримала у пол мозга и ост остав живи. Бул поволани на 32 клиникки по Европи и шїцле му не шмили мозок оперирац.

Кед Американци за вьго рознали, варади го да ше там да оперирац и далили му награду 50.000 долари; но вон ше бої днї оперирац, бо зна же би му тота награда вец не требало.

До терез на мал шїлжк боли у моату лям джкеди несвест, а лия 28. VI. 1932. р. занемел так, же не може нїц бешедовац и лостал нервову хороту.

На шияких клиникках бул прияти безплатно виче му и драгу влацили.

Терез ше находзи на лїчсно початней туберкулози у санаторїи Брестовац на Слєменїу при Загребу.

— Як людае длуго жию. — Немецки доктор Др. Гаснер вичаховала тоту статистику о даужнии людского жывота: Животи до 71. року од сьлївкєшкєх 22%, од парастох 40%, од тьрговцєх 35%, од работнїкєх, од адрокєх 29%, од професорох 27%, и од докторох 24%.

— Туї хижки ваче железн. — Таке дацо вичумали, розуми ше, у Америци. Блва фабрика предава тачи хижк за 2.800 долари котри мож отпладовац по 25 долари меначно. Кажда така будованя ма 5 хижк за биваня, кўрню, котмору и купальню, електрику и шияко цо треба. За штире днї мож таку хижку розобриц и вичесец на друге место.

У Варшавї вачелї банду лонивох, котри врадлї по тьрговнїкєх, найважнїи в шлївїи богатїх тьрговнїкєх и т. д. а на чолє гнх лонивох стал високї урядник и члєст варошкєгє оьбору варшавскєгє.

Читайце Руски Новини
Посилайте предплату!